

A PSZÁF szövetkezeti hitelintézeteknél végzett átfogó vizsgálatainak tapasztalatai

SREP tapasztalatok, felügyeleti elvárások

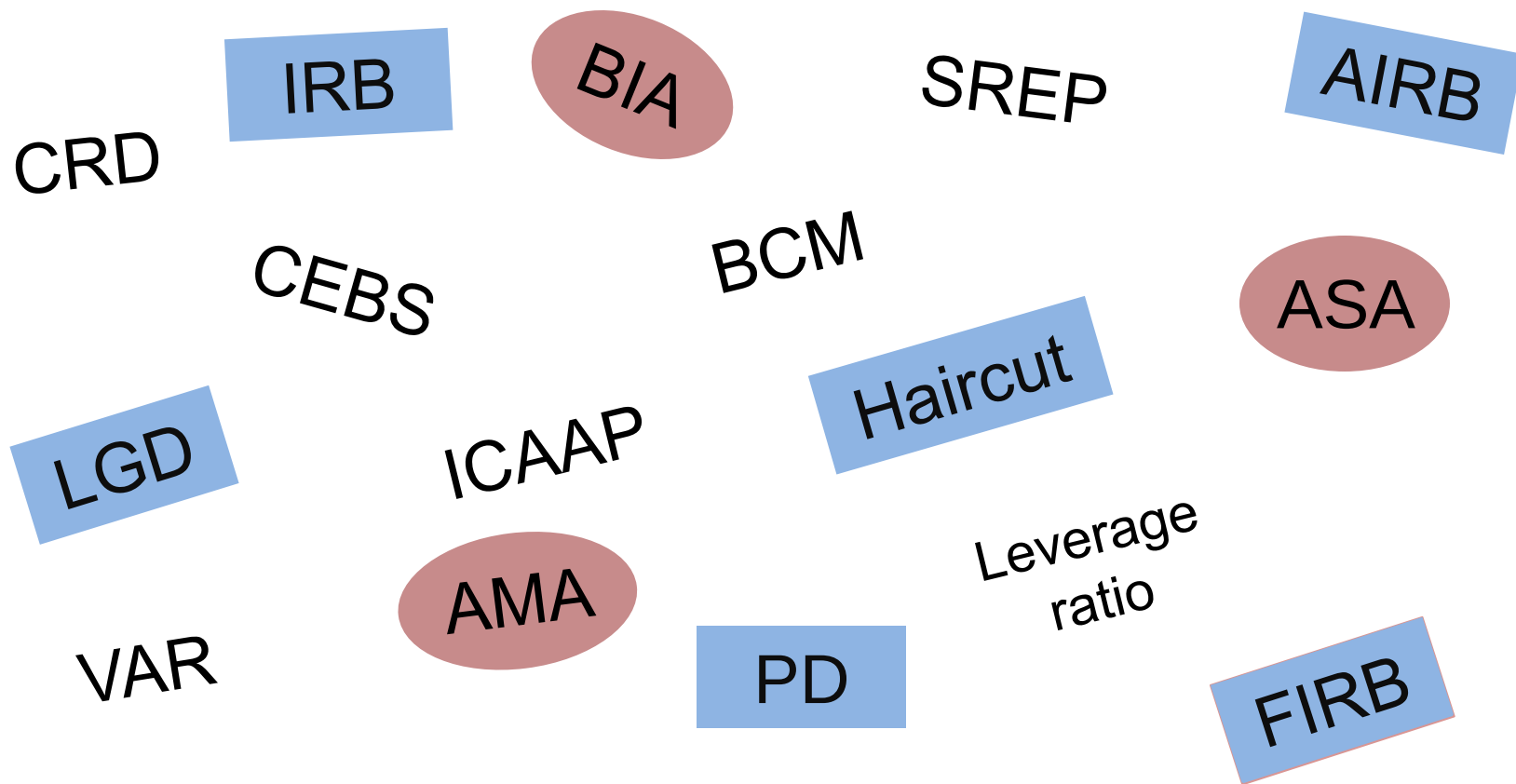
Vincze Endre
főosztályvezető-helyettes
Hitelintézetek és pénzügyi
vállalkozások felügyeleti
főosztálya

Budapest, 2011. május 24-25.

Az előadás áttekintése

1. Bevezető
2. Tények és adatok
3. SREP alapelvek
4. Felügyeleti elvárások
5. Problémák
6. A SREP lezárása, felügyeleti intézkedések
7. Várható változások

Bevezető

Si duo idem faciunt, saepe non est idem.
(Ha ketten ugyanazt végzik, az eredmény mégsem ugyanaz.)

Tények és adatok - Hitelintézetek I.

Módszerek* Intézmény	Hitelkockázat		Piaci kockázat		Működési kockázat	
	P1	ICAAP	P1	ICAAP	P1	ICAAP
1. Nagybankok (9)	6/3	2/7	9/0	3/9	0/6	0/9
2. Kis és közép bankok, egyenértékes pénzügyi váll. (24)	22/1	22/1	23/0	23/0	20/3	20/3
3. Szövetkezeti hitelintézetek (136)	sztenderd módszer		244/2000. Korm. rend. 2/2008. PSZÁF útmutató		Alapmutató (BIA)	

* Alap/saját

Tények és adatok – Hitelintézetek II.

Mutató Intézmény	Db	PSZÁF +*	SREP
1. Nagybankok	9	5 %	119 %
2. Kis és közép bankok, egyenértékes pénzügyi váll.	24	8 %	113 %
3. Szövetkezeti hitelintézetek	136	3-5 %	123 %

*** Becslés**

Tények és adatok – Szövetkezetek I.

Időpont Mutató	2008	2009	2010
1. Feldolgozott ICAAP	149	140	72*
2. Tőkeellátottság**	6,91 %	7,12 %	7,09 %
3. SREP tőkeszükséglet/ szabályozói tőkeszükséglet	120,99 %	122,65 %	123,80 %

* 21 esetben helyszíni vizsgálat keretében

** szektorszinten saját tőke/mérlegfőösszeg

Tények és adatok – Szövetkezetek II.

Mutató \ Időpont	2008	2009	2010*
4. Szavatoló tőke / szabályozói tőkeszükséglet	172,94 %	182,10 %	182,39 %
5. Szavatoló tőke / SREP tőkeszükséglet	142,93 %	150,03 %	147,33 %
6. Korrigált szavatoló tőke (Belső tőke) / SREP tőkeszükséglet	151,69 %	150,03 %	148,61 %

* 48 intézmény adatai alapján

A 4 legfontosabb alapelv

- I. Megfelelő saját tőkemegfelelés mérési eszközrendszer (ICAAP), illetve tőkestratégia
- II. A Felügyeletnek ezt vizsgálnia és értékelnie kell, valamint intézkedéseket kell tennie, ha az intézményi eljárásokat nem tartja megfelelőnek (SREP)
- III. A szabályozói szintnél magasabb minimumtőke, a jogszabályokban nem, vagy nem megfelelően kezelt kockázatokra. A Felügyeletnek képesnek kell lennie a szabályozói szintnél magasabb tőkeszint kikényszerítésére. (Kockázatos portfóliók)
- IV. A Felügyeletnek gyors korrekciós intézkedéseket kell tennie, ha a szükséges vagy a Felügyelet által jóváhagyott tőkeszintet az intézmény nem tudja tartani.

Felügyeleti elvárások I.

Minden intézménynek rendelkeznie kell:

I. A stratégia részeként a belső tőkeellátottság biztosítására vonatkozó tőkestratégiával

- minimális saját tőke, tulajdonosi kör (*tőkestratégia*)
- kockázatvállalási politika és „kockázati étvágy”

II. Megfelelő szervezettel és technológiával (IT)

- kockázatkezelés eszközszerrendszere (*limitek*)
- kockázatkezelés szervezeti leképezése (*függetlenség*)
- megfelelő belső szabályzatokkal

Cél: A stratégiai és üzleti tervezésnek tudatosan alkalmaznia kell a belső tőkeszükséglet számítás paraméterrendszerét !

Felügyeleti elvárások II.

Minden intézménynek képesnek kell lennie:

- Helyzetének átfogó értékelésére, ennek keretében lényeges kockázatainak azonosítására
 - hitelezési kockázatok
 - működési kockázatok
 - piaci kockázatok
 - egyéb az első pillérben nem definiált kockázatok
- A felmért kockázatai alapján tőkeszükségletének meghatározására és levezetésére
- A szabályozói tőkeszintnél magasabb tőkeszint tartására
- A szabályozói és ICAAP tőkeszámítás különbségeinek indoklása (tőkeszükséglet és módszer is)

Felügyeleti elvárások III.

A belső ellenőrzéstől elvárt új feladatok:

- a kockázati kontroll és compliance funkció felülvizsgálata
- a kockázatvállalási alapelvek és eljárások felülvizsgálata
- a belső tőkeszámítási folyamat felülvizsgálata

Problémák

Kockázatok	Minimum szabályozói tőkeszükséglet*	ICAAP tőkeszükséglet*	Magyarázat/ Indoklás
Hitel kockázat			
Működési kockázat			
Piaci kockázat			
Összesen:			
A Felügyelet által különösen kockázatosnak ítélt portfóliók, tevékenységek pótlólagos tőkeigénye			
Devizaárfolyam kockázat pótlólagos tőkekövetelménye			
<i>Diverzifikációs hatás</i>			
Összesen:			
Egyéb tényezők figyelembe vétele			
Jövedelmezőség (Külső tényezők alapján)			
Stressz teszt			
Tőketervezés			
Vállalatirányítás értékelése alapján tőkeigénymódosítás			
Tőkeszükséglet mind összesen:			
Rendelkezésre álló szavatoló tőke			
Szavatoló tőke többlet vagy hiány			
Tőkemegfelelési (szolvencia) mutató			

A SREP lezárása, felügyeleti intézkedések I.

- tőketöbblet előírása
- szabályozói tőke 200 %-a
- feltárt kockázatok súlyozása és lehetséges tőkevonzata:

Súlyos	I.	Akár a maximális mérték (+100%)
Közepes	II.	Legfeljebb + 66 %
Enyhe	III.	Legfeljebb + 33 %

Egyik kockázatból sem következik automatikus többlet tőke szükséglet.

Kivétel: Integrációs tagság hiánya!

A kockázatok kezelésének nem kizárólagos eszköze a többlet tőke előírása.

A SREP lezárása, felügyeleti intézkedések II.

I. A lezárás formái:

- prudenciális levél vagy határozat
- vizsgálati levél, vagy határozat, az átfogó vizsgálatok keretében

II. Jellemző intézkedések a lezáró dokumentumokban:

- feleljen meg a Hpt. 13/D §-ában leírt kockázatkezelési követelményeknek
- fordítson nagyobb figyelmet az adatszolgáltatás megfelelőségére
- az átlagnál lényegesen alacsonyabb az intézmény tőkeellátottsága: üzletpolitikáját úgy módosítsa, hogy mérleg-főösszegének növekedési üteme ne haladja meg a saját tőke növekedési ütemét
- a hitelek között nagy a kockázatos portfólió súlya, illetve magas a függővé tett kamatok összes tőkeköveteléshez mért aránya: **dolgozzanak** ki tervet a Takarékszövetkezet hitelezési kockázatainak csökkentésére

A SREP lezárása, felügyeleti intézkedések III.

- a Takarékszövetkezet kiélezett tőkehelyzetben van: fordítson fokozott figyelmet arra, hogy a kockázatvállalásainak mértéke igazodjon a Takarékszövetkezet Felügyelet által jóváhagyott tőkehelyzetének korlátaival
- hatékonysági mutatói, az alacsony egy főre eső állományok következtében gyengék: a piaci részarány csökkenésének megállítása érdekében bővítse szolgáltatási és termékstruktúráját
- nem jelentett működési és piaci kockázattal kapcsolatos veszteséget: alakítsa ki, és működtessen olyan monitoring rendszert, mely alkalmas az ezekkel kapcsolatos kockázati események azonosítására, folyamatos megfigyelésére
- stratégiája, üzletpolitikája nincs, hiányos, vagy elavult: törekedjen a belső tőkeszámítás eredményeinek alkalmazására a tervezési és döntéshozatali folyamataiban (árzás, üzletpolitika, stb.)
- magas az ágazati vagy ügyfél-koncentráció: a kockázat csökkentése és a kiegyensúlyozott jövedelmezőség érdekében gondolja át és lehetőség szerint bővítse termékstruktúráját, valamint vizsgálja felül ágazati limitrendszerét

Várható változások

A Basel III. és IV. várható hatásai

- a szavatoló tőke fogalom szigorítása
- alapvető tőke elemek súlyának növekedése
- tőke ellátottsági mutató bevezetése
- likviditásra vonatkozó új mutatók
- adatszolgáltatás változása

A felügyeleti felülvizsgálatok változása

- a helyszíni vizsgálatok szerepének növekedése
- a SREP kérdőív egyszerűsítése
- tematikus felülvizsgálatok erősítése
- a COREP táblák célzott ellenőrzése

Köszönöm a figyelmet!